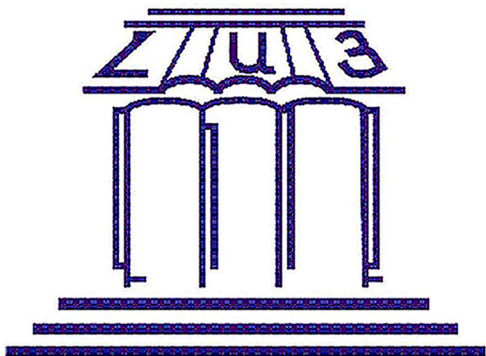

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

368.5
h-61

Պատկերներ բոլոր լեզուներին միացնելը.

Ապահովագրությունը միու թիվուն է—միու թիվուն՝ ույժ

Գյուղացիներին սերյա

Պատկերներ նոր գործ է. նա պակաս
կողմեր իջնող է ունենալու թաղային
պատկերները վերադնելու համար պետք
է մտածել և աշխատեն ամենքը՝ սիրելի
լով այդ գործը:

ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏԻ Ե ՎԵՐՍԻԵՐՎԵԼ
ՊԵՏԱՊԻՆ

ԱՊՈՍՏՈԼԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Լազար. Ն. Վ. — Փ.

Լազար. Ս. Գառամյան

368.5
h-61

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՊԵՏԱՊԻ

1924 թ.

ՅԵՐԵՎԱՆ

26.04.2013

44.214

368.5

1-61

1 MAR 2010

Պրոկտորները բոլոր յերկրներն, միացնել
Ապահովագրութիւնը միութիւնն և--միութիւնը՝ ուշ

Գլուկասնեսաւկան սերիա

300
1236-6

Պետալը նոր գործ և, նա պակաս
կողմեր կարող և ունենալ: Բայց այդ
պակասները վերացնելու համար պետք
և մտածեն և աշխատեն ամենքը՝ սիրել-
լով այդ գործը:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ ՈՒ 4

ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏԲ Ե ՎԵՐԱԲԵՐՎԵԼ
ՊԵՏԱՊԻՆ

1003
11647

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅՊԵՏԱՊԻ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1924

ԻՆՉՊԵՍ ՊԻՏԻ ՆԱՅԵՆ ԳՅՈՒՂԱՅԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԻՆ

Ամենքն ել գիտեն, վոր պետական ապահովագրութեան գործը Նորհրդային Միութեան մեջ բոլորովին ուրիշ հիմքերով ե կազմակերպւած, քան առաջ եր:

Մեզանում այդ գործը զուտ ժողովրդական ե և անխտիր ամենքի համար:

Պետք ե ուրեմն ամրացնել և տարածել ապահովագրութեան զաղափարը: Նա պետք ե գյուղացու սրտին շատ մոտիկ գործը դառնա:

Ինչպես վոչ վոք չի ուզում, վոր գողը մանի և յեղը գողանա, այնպես ել թույլ չպետք ե տալ, վոր աւագակ մարդիկ մտնեն ապահովագրութեան գործի մեջ և ժողովրդի սեփականութեանը թալանեն:

Պատմենք մի դեպք. Ռուսաստանում, Վլադիմիր Նախանգի մի գյուղում կուլակ-վաշխառույի մեկը հազիվ վոտքի վրա կանգնող մի ձի յե առնում 7000 ռ. բռնեցով և կարողանում ե ապահովագրել տալ 45,000 ռուբլով: Մի քանի

որից ձին ստակում եւ և այն մարդուն հաջող-
վում եւ ստանալ 5,000 ըրւբլի:

Սա ինչ եւ նշանակում. այն, վոր խաբեբա-
յի մեկը ոգավել եւ, իսկ մյուս գյուղացի ապա-
հովազրվողների կոպեկներից հավաքված փողը
գուր տեղը կօրել եւ:

Մի ուրիշ դեպք Հայաստանի կյանքից:

Յանքսերի ցուցակագրությունը կատարելու
ժամանակ խիղճը կորցրած ցուցակագրողի մեկը
տեսնում եւ, վոր Վոդյաբերդ, Քարփչյու և մի
քանի ուրիշ գյուղացիների ցանքսը քիչ եւ. ու-
րեմն ապահովվածարն ել քիչ գումար եւ կազմե-
լու: Իսկ ինքն ապահովվածարի տոկոսով եր աշ-
խատում: Նա ինչ եւ անում: Իրա բաժին
տոկոսը շատ դուրս բերելու համար, նա գյուղ-
ղացիների ներկայութեան կազմած ցուցակները
մի կողմ եւ դնում, իր տանը նստած իր քեֆով
նոր ցուցակ եւ կազմում և ներկայացնում գոր-
ծակալին: 5 փութ ցանքս ունեցողի վրա գրում
եւ 80 փութ, իսկի չունեցողին 24 փութ եւ
բաշխում:

Վոդյաբերդի գործկոմը, ուսուցիչը և ու-
րիշները բաց արին այս խայտառակ զեղծումը
և մեղավորը դատարանով իր պատիժն ստացավ:
Նրան վճռեցին յերկու տարի բանտ:

Այս որինակաները ցույց են տալիս, վոր
գյուղացիք թի իրենց և թե հարեւան գյուղե-
րում պետք ե հետեւեն և բաց անեն այդ տե-
սակի զեղծումն ըր, իրենց գիտցածը չթազցնեն,
այլ իսկույն հայտնեն գործակալին կամ շըրջ-
գործկոմին:

Նրանք պետք ե հետեւեն նաև գործակալին,
վոր սա անարդարություններ չանի, սխալներ
չգործի և իր իրավունքները չարը գործ չդնի:

ԻՆՉ ՊԵՏԷ Ե ԱՆԵՆ ԾՐՋԳՈՐԾԿՈՍՆԵՐԸ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Մենակ առանձին գյուղացիները չեն, վոր
պետք ե աջակցեն Պետապին և նրա վրա նայեն
իրեւ սեփական գործի,

Շըջգործկոմները և գյուղխորհուրդները,
վորոնք այժմ մասնակից են ապահովագրութեան
աշխատանքներին, պետք ե տանեն այդ գործը՝
սրտանց ու բարեխիղճ:

Շըջգործկոմները և գյուղխորհուրդները
գյուղացուն ամենամոտիկ կանգնած ընտրովի
խորհրդային իշխանությունն են:

Նրանք պարտավոր են ժողովրդին հաղբ-
ղել պետական ապահովագրութեան մասին հրա-
տարակվող որոշումներն ու կանոնները: Պետք ե

ոգնեն գուղացու ունեցածը ցուցակագրելու և գնահատելու աշխատանքներին: Գործակալներին ամեն տեսակ գյուղութիւն պիտի տան գյուղի ցուցակները կազմելու, տրամադրելով նրանց անհրաժեշտ մատչանքները: Պետք է անմիջապէս գործակալին հայտնեն կատարված դժբաղդութիւնները (կարկտի, չումալի, կրակի) մասին:

Ապահովավճարներն իրենք պիտի գանձեն, կամ աշակցին, վոր բոլորը ժամանակին տան և ղժվարութիւններ չլինեն:

Մեր ժողովրդի մեծ մասը կամ անգրագետ է, կամ կիսագրագետ. իսկ ապահովագրական գործում շատ անգամ պետք է լինում բացատրութիւններ և տեղեկութիւններ տալ:

Շրջգործկոմների աշխատակիցները պետք է ուշադրութեամբ հետեւին անցած-գարձածին և ամենից առաջ իրենք լավ ըմբռնեն ու հասկանան գործը, վոր հետո կարողանան գյուղացիների հարցերին պատասխան տալ և հարկ յեղած տեղն ել ոգնել:

ԱՊԱՀՈՎԱՎՃԱՐԸ ՊԵՏԲ Ե ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ՏԱԼ

Շատ պարզ է, վոր յեթե ամենեւ ապահովավճարը ժամանակին չտան, գործը թույլ լինի, կարող է վնասուիլ:

Շատ անգամ քիչ կարողութեան տեր, աղքատ գյուղացին կաշվից դուրս է գալիս, ճարուքար է անում և իր ապահովագրական պարտքը կատարում, ապահովավճարը ժամանակին մտցնում է: Իսկ ուրիշները, ավելի ունեւորները, կուլակները, միշտ ել ձրի վատակի սովորածները, մատի արանքով են նայում իրենց պարտականութիւնները վրա և դեռ վճարողներին ել ծաղրում են:

Այսպիսի դրութիւն խորհրդային Պետութեան մեջ թույլատրելի չէ. աղքատ ու միջակ գյուղացին, վոր մեր ժողովրդի շատ խոշոր մեծամասնութիւնն է կազմում, չպետք է թույլ տան հարուստ-կուլակներին իրենց ծաղրել: Այլ պետք է ամեն ուր դրսում, փողոցում, տանը, ժողովների մեջ խաղը ու խայտառակ անեն իրենց պարտականութիւնը չկատարողներին, ապահովավճարը ժամանակին չտուողներին:

Յերեմակայեք, վոր ժողովրդի մեծ մասը իր վճարը չտա. ինչ՞ դրութիւն կըլինի: Կարկուտը աջ ու ձախ ցանքերը կըփչացնի, չուման հարյուրներով տավար կըկոտորի, իսկ Պետապը կոպեկ չի ունենա, վոր վնասվածներին կարողանա ոգնել: Ել ինչ՞ ապահովագրութիւն կըլինի առանց դրամի: Նշանակում է ապահովա-

գրութեան հաջողութիւնը կախած է այն բանից, թե ամեն մի գյուղացի ջոկ- ջոկ և բոլորը միասին ինչ շափով են կատարել իրենց պարտքը, տալով ապահովավճարները:

Գեղեցիկ ցանկութիւններով և խոսքերով ապահովագրութիւն լինել չի կարող:

Պետք է ապահովավճարները ժամանակին տալ և լրիւ տալ:

Ապահովավճարը ժամանակին չտվողը ինքն իր թշնամին է, Խորհրդային Պետութեան թշնամին է և Պետապի գործը քանդողը:

Իմացեք, թե ով չի տվել իր պարտքը և ստիպեցեք վոր վճարի:

Մի ծուլանաք ձեզանից պահանջվող կուպէկն՝ որ տալուց, վոր յերես ունենաք փորձանքի ժամանակ ձեր վնասը պահանջելու:

ԻՆՉ ՊԵՏԲ Ե ԻՄԱՆԱՆ ՅԵՎ ՄԻՃՏ ՀԻՇԵՆ ՍՄԵՆԲԸ

Խորհրդային պետական ապահովագրութիւնը նման չի բուրժուական յերկերներին ապահովագրութեան: Նա շահ չի փնտրում, այլ աշխատավոր ժողովրդի շահերն է պաշտպանում:

Ապահովագրութիւնը ժողովրդի Միութեան մի ձևն է. իսկ իսկական ուժը միութեան մեջ է:

«Ապահովագրութիւն» խոսքը «հացի» նման պետք է հասկանալի դարձնել նույնիսկ յերեխաների համար:

Պետապը այնպիսի գյուղութիւններ և ոգնութիւն է տալիս աշխատավոր գյուղացուն, վորի նմանը յերագել չեն կարող ուրիշ յերկիրների գյուղացիները, քանի նրանք ել չեն հաստատել իրենց Խորհրդային Պետութիւնը:

Պետական ապահովագրութիւնը հայտարարում է, վոր «յերկնային ու անտվածային» պատիժները հեքյաթներ են: Կան միայն բնութեան և ուրիշ գանազան սովորական դժբախտ պատահարներ, վորոնց դեմ ժարդա Կարող է և պեճֆ ե կովի:

Պետապը նոր դործ է, նա պահաս կողմեր կարող է ունենալ. բայց այդ պահասները վերացնելու համար պետք է մտածեն և աշխատեն ամենքը, սիրելով այդ գործը:

Պետական ապահովագրութիւնը ժողովրդական հարուստութեան պահապան «հրեշտակն» է: Նա վոչ կարկառից է վախենում, վոչ կրակից, վոչ ցավից և վոչ գողից:

Պետական պարտադիր ապահովագրութիւնը չի թողնում գյուղացուն քաղցած մեռնել. իսկ նրա հետ միացած կամավոր ապահովագրու-

թյունը միջոց կըտա կուշտ լինելու և իր անտեսությունը շենցնելու:

Ցանքսերը ապահովագրել տված գյուղացու արտերը ամեն տարի կըկանաչեն: Չապահովագրող գյուղացին մի որ կարող ե առանց կանաչ արտի մնալ:

Հավաքական ապահովագրությունը ամենալավ, ձեռնտու և հեշտ ձևն է: Ուժ տվեք հավաքական ապահովագրության:

Անասունների ապահովագրությունը պահպանում է գյուղացու գոմը դատարկ մնալուց և քանդվելուց:

Պարտադիր ապահովագրությամբ գյուղացին միշտ կորցրածի մի մասն է գտնում. կամավոր ապահովագրությամբ նա ամբողջ կորցրածն է գտնում:

Պետական ապահովագրության հաջողությունը կախված է նրա միջոցներից, վորքան շատ և շուտ հավաքվեն ապահովավճարները, այնքան ավելի մեծ կըլինի աշխատավոր բանվոր-գյուղացուն տրվելիք ոգնությունը:

Կատարեցեք ապահովագրողի ձեր պարտականությունները, վոր վոչ մի բան չխանգարի ձեր վնասները շուտ և կանոնավոր ստանալուն:

Պետապի գործակալը ժողովրդի մոտիկ բա

րեկամն է. կանչեցեք նրան երբ վոր պետք ունենաք և նա կըգա:

Գողը տուն է մտնում, յերբ տերերը քնած են, կամ դռներն ու պատուհաները բաց՝ տունը դատարկ են թողել: Գյուղացին պետք է միշտ իր աչքը ապահովագրության գործի վրա պահի, վոր խաբեբաները ներս չմտնեն և նրա ունեցածը թալանել և վնասել չկարողանան:

Պահանջեցեք, վոր գործակալները Պետապի գործերի և հաշիվների մասին ձեզ շուտ-շուտ զեկուցումներ տան:

Ամենքս միասին, ընդհանուր ուժերով մենք կստեղծենք այնպիսի կատարյալ ապահովագրություն, վորին ամբողջ աշխարհը կընախանձի:

Կարդացեք և միշտ հիշեցեք գյուղատնտեսական ապահովագրության գլխավոր կանոնները:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ԲՈՒՍԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹՆԵՐԻ
(ցանքսերի, այգիների) ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԿԱՐԿՏԻՑ

Ընդհանուր դրույթուն

1. Բուսական մշակույթների ապահովագրութան ժամանակը հաշվվում է ապրիլի մեկից մինչև հոկտեմբերի 15-ը:

2. Հիշյալ ժամանակի ընթացքում Պետապը դադարում է պատասխանատու լինելուց՝

ա. Կանեփի և կտավատի նկատմամբ՝ նրանց բաղելուց 6 ուր հետո:

բ. Ծխախոտի նկատմամբ՝ տերեփները հավաքելու ուրից:

գ. Պողատու և խաղողի այգիների նկատմամբ՝ պտուղները և խաղողը հավաքելու ուրից:

դ. Խմելի և բամբակի նկատմամբ՝ նրանց կոկոնները հավաքելու ուրից:

յե. Կարտոֆիլի նկատմամբ՝ դաշտից հավաքելու և վերցնելու ուրից:

զ. Հացահատիկների և մյուս դաշտային ցանքսերի նկատմամբ (բրինձ, լոբի, սխեռ և այլնի) հնձելուց 10 ուր հետո:

ե. Յեթե բույսը բուրրովին վոչնչացել է վոչ թե կարկտից, այլ մկներից, անասունների արածելուց, չորությունից, ցըրտից և ուրիշ փորձանքներից—այդ դեպքում Պետապի պատասխանատվությունը վերջանում է նրանց վոչնչանալու ուրից:

3. Ապահովագրողը իրավունք ունի պարտադիր ապահովագրությամբ ապահովագրված իր բույսերը ապահովագրել նայև լրացուցիչ կամավոր կերպով, սպասվող բերքի իսկական արժեքի գումարով:

4. Կամավոր ապահովագրելու դեպքում, ապահովագրողը պարտավոր է ամբողջ իր ունեցած նույն տեսակի բույսը ապահովագրել տալ (Այսինքն՝ չի կարելի, որինակ, ցորենի մեկ արտը ապահովագրել, իսկ մյուսները թողնել):

5. Յեթե կարկուտը բուրրովին փչացնելու լինի վորյակե ցանքսը և տերը նույն հողում նոր ցանքս անի, նա պարտավոր է այդ նոր ցանքսը (կամ նոր տունկը) ապահովագրել տալ ընդհանուր ձևով:

ՊԵՏԱՊԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

6. Կարկտի տված վնասը Պետապը տալիս է պարտավոր ապահովագրության համար վորոշված գումարների (կուպար) և կաժավոր ու լրացուցիչ ապահովագրության փաստաթղթերի մեջ նշանակված գումարների հաշվով:

Ծանոթ. Պետապը ցանքսի վնասի համար պատասխատու չէ. —

ա. — Յեթե հաստատվի, վոր ապահովագրողը գիտմամբ կարկտի վնասը մեծացրել է զանազան գործողություններով:

բ. — Յեթե ցանքսը կամ բույսը վնասվել է վոչ թե կարկտից, այլ մի ուրիշ փորձանքից:

գ. — Յեթե ապահովագրողը ճշտությամբ չէ կատարել իր վրա դրված պարտականությունները:

7. Կամավոր ապահովագրությամբ Պետապը խաղողի այգիների և արմախենների (կարտոֆիլ և այլ) նկատմամբ պատասխանատու չէ՝ կարկտի նրանց հասցրած վնասի քանակի համար միայն, և վոչ թե վորակի (տեսակի):

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

8. Ապահովագրողը պարտավոր է անմիջա-

պես ներկայացնել այն բոլոր տեղեկությունները, ինչ վոր նրանից պահանջելու լինեն գործակալը, կամ Պետապի այլ ներկայացուցիչները:

9. Յանքսը փշացած հողում նոր ցանքս կամ տունկ անելու դեպքում ապահովագրողը պարտավոր է գործակալին ներկայացնել այդ հողամասին վերաբերող բոլոր տեղեկությունները:

10. Հողը վարձով վերցնող ապահովագրողը պարտավոր է իսկույն գործակալին ներկայացնել վարձկալական պայմանագրի պատճենը, յերբ նրանից այդ պահանջեն:

11. Կարկուտը խփելիս ապահովագրողը պարտավոր է յերեք օրվա մեջ այդ մասին հայտարարություն տալ Պետապի գործակալին, իսկ յեթե նա բացակա չէ, տեղական իշխանությանը (գյուղխորհուրդին, շրջգործկոմին և այլն):

12. Յեթե ապահովագրողը ուզում է պահանջել, վոր կարկտից իրեն հասած վնասը շուտ տան (շտապ հատուցում), նա կարկտի մասին հայտարարությունը պետք է տա մինչև յերկու օրը:

13. Վնասի շտապ հատուցում պետք է պահանջել, յեթե կարկուտը ամբողջ ցանքսը փշացրել է և կրկնացանքս կամ նոր տունկ անելու ժամանակը դեռ չի անցել և կամ յեթե կարկուտը խփել է բերքը հավաքելուց անմիջապես առաջ:

23. Ապահովագիրն վնասվածին վճարելիս նրանից վոչ մի զոււար հետ չի պահվում (վար չի տրվում) պետական կամ մասնավոր ուրիշ պարտքերի դիմաց: Բացառութեամբ 24-րդ կետում հիշված դեպքերից: Ապահովագիրն վճարելիս Պետապը նրանից վերցնում է ապահովավճարը միայն, յեթե ապահովագրողը պարտք մնացած լինի:

24. Յեթե կարկտի խփած ցանքսի կամ այգու բերքը զրավ է զրված յեղել Պետական քանկի, կամ մի ուրիշ վարկ (պարտք) տվող հիմնարկութեան տված փողի (պարտքի) դիմաց, այդ դեպքում կարկտի վնասի ապահովագիրն ստանում է վարկ (պարտք) տված հիմնարկութեանը:

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՄԱՎՈՐ ԱՊԱ- ՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Անասունների կամավոր ապահովագրութեանը տարածվում է ամենքի անասունների վրա, բացառութեամբ անասունի օտեարով պարապողների անասուններից:

ԾԱՆՈԹ.— Առայժմ կամավոր ապահովագրել կա-

րելի յե խոշոր յեղջուրավոր անասունները և ձիերը, մինչեւ կանոնադրութեան նոր փոփոխութեանը:

2. Ապահովագրել կարելի յե այն անասունները, վորոնք առողջ են և աշխատելու հասակի մեջ են:

ԾԱՆՈԹ. Մենչև նոր կարգադրութեան հրատարակելը առայժմ անասունների աշխատանքի կարող (աշխատունակ) հասակը ընդունված է խոշոր յեղջուրավոր անասունների համար 1 $\frac{1}{2}$ — 12 տարեկան, ձիերի համար 3 — 15 տարեկան:

3. Անասունները կամավոր ապահովագրողը պարտավոր է ապահովագրել տալ իր ունեցած (տնտեսութեան) այն անասունները, վոր ցույց են տված 2-րդ կետի մեջ: Յեթե ապահովագրողը Հայաստանի սահմաններում նույն անասուններից ուրիշ տեղ ել ունի, նա պարտավոր է և այդ անասունները մի անգամից ապահովագրել տալ:

4. Անասունը ապահովագրվում է մեկ տարի ժամանակով, հաշվելով ապահովավճարը տարու որից և վերջանում է հաջորդ տարի նույն ամսի նույն օրվա ցեր. ժամը 12-ին: Ապահովագրութեանը կարելի յե ժամանակից առաջ նորոգել, վոր Պետապի պատասխանատվութեանը չընդհատվի:

5. Ապահովագրության ժամանակի (մեկ տարվա) ընթացքում ապահովագրողը պարտավոր է ամենաուշը 7 օրվա մեջ ապահովագրել տալ ձեռք բերած նոր անասունը, ապահովագրության հասակին հասածները և հիվանդության պատճառով դեռ չապահովագրված և հետո առողջացած անասունները:

6. Յեթե ամբողջ դուրը մեկ անգամից միասին (հավաքական) ապահովագրել տան անասունները, Պետապը նրանց առանձին իրավունքներ և դուրբություններ կըտա:

ՊԵՏԱՊԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

7. Պետապը ֆնտսված անասունի արժեքը վճարում է ապահովագրության փաստաթղթերում նշանակված գումարների համաձայն:

Ծանօթ. Պետապի գործակալը իրավունք ունի առանց անասնաբուժի քննության ապահովագրել խոշոր յեղջուրավոր անասունները մինչև 35 ր. արժողությամբ և ձիերը մինչև 50 ր. արժողությամբ, պայանով վոր ինքը անձամբ տեսնի ապահովագրելիք անասունը:

8. Պետապը մահացած անասունի վնասը տալիս է.—

ա) Յեթե նա ստակել է վորեվ հիվանդությունից:

բ) Յեթե գազաններն են կերել, կրակի մեջ է մնացել և վառվել, կայծակն է խփել, կամ մի ուրիշ զժբախտության է պատահել:

գ) Յեթե անասնաբուժական որենքների համաձայն անասնաբուժի կարգադրությամբ է յորթված, անբուժելի հիվանդության կամ այլ պատճառով:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

9. Ապահովագրողը, կամ նրա լիազորը (վերիլը) պարտավոր է 7 օրվա ընթացքում հայտնել Պետապի Գործակալին, կամ, յեթե նա բացակա յե, տեղական իշխանությանը իր անասունների մեջ պարտահած հետեվյալ փոփոխությունների մասին:

ա) Յերբ վոր անասունը ապահովագրելու համար պահանջվող տարիքի մեջ է մտնում:

բ) Յերբ նոր անասուն է առնում, վորը ապահովագրված չէ, կամ առաջուց արդեն ապահովագրված է յեղել:

գ) Յերբ ապահովագրված անասունը

տալիս և ուրիշին (հանձնում և այլ տնտեսութեան) ժամանակավոր կերպով:

դ) Յերբ ապահովագրված անասունը ծախսում և կամ վորեվե ուրիշի պատճառով իր ձեռքից գնում և (դուրս և գալիս տնտեսութեանից):

10. Տնտեսութեան մեջ վորեվե անասուն (մեկնույն և՛ ապահովագրված և յեղել թե վոչ) հիվանդանալուն պես ապահովագրողը պարտավոր և անմիջապես հայտնել անասնաբուժին (անասունների բժշկին—վետերինարին) և Պետապի գործակալին: Իսկ յեթե նա չկա, տեղական իշխանութեանը:

11. Յեթե ապահովագրողի տնտեսութեան մեջ վորեվե անասուն սատկելու լինի (ապահովագրած լինի թե վոչ) ապահովագրողը պարտավոր և 24 ժամվա մեջ հայտնել անասնաբուժին կամ բուժակին (ֆելդշերին), միևնույն ժամանակ Պետապի ներկայացուցչին կամ տեղական իշխանութեանը:

12. Ապահովագրողը իրավունք չի ունենալ սատկած անասունի վնասի փողը (ապահովագրին) ստանալ հետեյալ դեպքերում.—

ա) Յեթե նա զործակալին կամ տեղական իշխանութեանը ցույց չի տվել

անասունի զիակը, կամ զոնե նրանից մնացածը:

բ) Յեթե առաջին անգամ ապահովագրված անասունը սատկելու լինի ապահովագրելուց հետո մինչև 20 օրը:

գ) Յեթե անասունի սատկելու մասին ժամանակին չի հայտնված ում վոր պետք և, կամ յեթե առ մասին հայտնված էլ և, անասունի հիվանդանալու մասին հայտնված չի յեղել:

դ) Յեթե պարզվի, վոր ապահովագրողը իր բոլոր անասունները (խոշոր յեղջուրավոր և ձի) չե ապահովագրել, թագցրել և:

յե) Յեթե ապահովագրողը պահանջվող հայտարարութեանը (Զ-րդ հոգվածի գ. և դ. կետերի) չե տվել ժամանակին:

զ) Յեթե պարզվի վոր ապահովագրողը չի կատարել վարակիչ և հաժաճարակ (ընդհանուր) հիվանդութեանների դեմ կովելու համար հայտարարված պարտադիր կանոնները և դա պատճառ և յեղել անասունի սատկելուն:

է) Յեթե պարզվի, վոր ապահովագրողը զիտամբ և փչացրել, սատկե-

ցրել իր անասունը կամ վատ խնամք
և տվել նրան:

ը) Յեթե անասնատերը կամ նրան
փոխարինողը հակառակվել և տնտեսու-
թյան անասունների թիվը ստուգելուն և
դրա պատճառով էլ անասունների իսկական
թիվը մնացել և չպարզված:

թ) Յեթե անասունը սատկել և Հայա-
ստանի սահմանից դուրս, 5 վերստից ավելի
հեռու այն գյուղից, վորտեղ ապահովա-
գրված և յեղել անասունը:

ՎՆԱՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

13. Ապահովագրված անասունը սատկելիս
Պետապի ներկայացուցիչը մնացողը կամ դիա-
կը քնության յենթարկելուց հետո արձանա-
գրություն և կազմում յերկու վկաների ներ-
կայությամբ, վորոնցից մեկին հրավիրում և ա-
պահովագրողը, իսկ մյուսին Պետապի ներկայա-
ցուցիչը: Այս գործում անպայման մասնակցե-
լու յե նայե տեղական իշխանության ներկա-
յացուցիչը:

Ծանոթ. Ապահովագրողի ազգական-
ները կամ նրա մոտ ծառայողները չեն
կարող վկա լինել:

14. Յեթե բժշկական քննությունը պարզի,
վոր անասունը վարակիչ հիվանդությունից չե
սատկել, նրա կաշին արվում և անասնատիրոջ:

Ծանոթ. Հիվանդությունները չտարա-
ծելու նպատակով խիստ արգելվում և
սատկած անասունի կաշին առանց անա-
սնաբուծի թույլտվության քերթել: Այս
բանում հանցավորները կենթարկվեն խիստ
պատժի և կրկրկվեն սատկածի վնասի
ապահովագիրն ստանալու իրավունքից:

15. Եթե բժշկական քննությունը պարզի,
վոր ապահովագրված անասունը վտանգավոր
վարակիչ հիվանդ չե, բայց գործածելու համար
արդեն անպետք և դառել, անասնատիրոջ համա-
ձայնությամբ կարելի յե մորթել իբրև մսացու:
Այս դեպքում ապահովագրողը ստանում և ամբողջ
ապահովագիրն, միայն թե նրանից դուրս կրգան
մսի և մյուս մասերի արժեքը՝ 40 տոկոսը:

Յեթե ապահովագրողը չհամաձայնվի վոչ
վարակիչ, բայց անբուժելի (չբժշկվող) հիվանդ
անասունը իբրև մսացու մորթել, այդ բնագործից
անասունը ալլևա ապահովագրված չի համարվում

և նրա համար արված ապահովամասը տիրոջը չի վերադարձվում:

16. Յեթե բժշկական քննությունը պարզի, լոր ապահովագրված անասունը վարակիչ հիվանդ է և նա պարտադիր կերպով պետք է վոչնչացվի (պետք է սատկեցնել), այդ դեպքում սատկեցրած անասունի փողը վճարում է այն հիմնարկությունը, լորին հանձնված է յեղել անասունների հիվանդությունների դեմ կռվել: Ապահովագնից դուրս գալով այդ հիմնարկությունից վճարված փողը, ֆնացածը վճարում է Պետապը:

17. Վնասի ապահովագնից վոչ մի մասնա- լոր կամ պետական պարտք (տուրք և այլն) դուրս գալու իրավունք չկա, բացի 18-րդ կետում հիշված դեպքից:

18 Յեթե ապահովագրված ու ստակած անասունը գրավ է գրված յեղել Պետական բանկից կամ մի ուրիշ վարկային հիմնարկությունից սված վարկի (պարսֆի), փոխառության դիմաց, այդ դեպքում նա վնասի ապահովագրից ստանում է վարկ (պարսֆ) սվող հիմնարկությունը յեվ վոչ քե անամնասեր:

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԱՊԱՀՍՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՍԱՏԱԿԵԼՈՒՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍ

1. Անասունների պետական պարտադիր ապահովագրությունը տարածվում է դյու զատն- տեսական անասունների վրա:

Ծանոթ 1. Առաջին տարին պարտադիր ապահովագրության յենթարկվում են միայն խոշոր յեղջուրավոր անասունները և ձիերը $1\frac{1}{2}$ տարեկան հասակից սկսած:

Ծանոթ 2. Անասունների պարտադիր ապահովագրության չեն յենթարկվում.— ա) Այն խորհրդային տնտեսությունների անասունները, վորոնք տնտեսական հաշվառման մեջ չեն մտնում:

բ) Կոոպերատիվ կազմակերպությունների այն անասունները, վորոնք ապահովագրված են փոխադարձ կոոպերատիվ ապահովագրությամբ:

2. Պարտադիր կոպարավոր ապահովագրությունը հաշվվում է հոկտ. 1- ից մինչև հաջորդ տարվա սեպտ. 30- ր:

Այդ ժամանակամիջոցում ապահովագրողը

ապահովագրին ստանալու իրավունքից զրկվում և հետևյալ դեպքերում. —

ա) Անասունը ծախելու կամ ուրիշ անտեսության մեջ փոխադրելու օրից:

բ) Զինվորական ձիահավաքի դեպքում:

3. Պարտադիր ապահովագրված անասունները կարելի չէ լրացուցիչ կամավոր կերպով ել ապահովագրել, յետհետև նրանց իսկական արժեքը քարձը և պարտադիր ապահովագրությամբ նշանակված արժեքից (այսինքն կոպարից):

ՊԵՏԱՊԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

4. Պետապը սատկած անասունի վնասը վճարում և պարտադիր ապահովագրության համար նշանակված գների (կոպարի) սահմաններում:

5. Պետապը վճարում և սատկած անասունների վնասի գինը ճիշտ նույն դեպքերում, ինչ վոր ցույց են տրված նայե կամավոր ապահովագրության համար (7-րդ կետ):

6. Պետապը պատասխանատու չէ սատկած անասունի համար այն միևնույն դեպքերում, ինչ վոր ցույց են տրված անասունների կամա — վոր ապահովագրության կանոնների 12-րդ կետում:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Անասունների պարտադիր ապահովագրության ժամանակ ապահովագրողից պահանջվում են նույն պարտականությունները կատարել, ինչ վոր սոված և արդեն անասունների կամավոր ապահովագրության մասին:

ԱՊԱՀՈՎԱՎՃՍՐԸ

Ամեն մի ապահովագրող պարտավոր և վճարել անասունների այն ապահովավճարները, վոր վորոշել և Պետապը: Այդ ապահովավճարները հավաքվում են սատկած անասունների վնասը վճարելու և այլ ծախսերի համար:

ՎՆԱՍՆԻՐԻ ՀԱՏՈՒՅՈՒՄԸ

Անասունների պարտադիր ապահովագրությամբ սատկած անասունների վնասները վճարելու կանոնները նույնն են, ինչ վոր կամավոր ապահովագրության համար:

Պետապի դեմ յեղած բոլոր բողոքները և պահանջները յենթարկվում են գավառական Պետապի շրջանում գտնվող քաղաքցիական դատարանների քննության և վճռին:

Ամենքդ հետաքրքրվեցեք և խմայեք թե՛
 «ՀԱՅՊԵՏԱՊԸ ԻՆՉ Ե ԱՐԵՆԻ ՅԵՎ ԻՆՉ ՈՒՆԻ
 ԱՆԵՆՈՒ ԳՅՈՒՂՈՒՄ»

(Ապահովագրողի գրադարանի № 5 դրքույկ):

«Ազգային գրադարան

NL0212847

ԳԻՆՆ Ե՛ 8 ԿՈՊ.

«ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ»
 ՀԱՅՊԵՏԱՊԻ ՀՐՄԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ի՞նչ է Պետական Ապահովագրությունը: 5 է-
 2. Պետական Ապահովագրության տեսակները: 5 »
 3. Պետապը ի՞նչ է վերցնում գյուղացուց և 5 »
 ինչ և տալիս նրան:
 4. Ի՞նչպես պետք է վերաբերվել Պետապին.
 Ապահովագրության գլխավոր կանոնները: 8 »
 5. Հայպետապը ի՞նչ է արել և ի՞նչ ունի անելու
 գյուղում: 6 »
-